

[Valbak.]

det overblik, man derved skaffer sig som et redskab, kan få lagt en helhedsplan for videreudviklingen af vor tandservice.

Her må jeg lige gøre et ophold. Når der står i forslaget til folketingsbeslutning „tandlægevæsenet“, er her tænkt på tandlægevæsenet i hele dets bredde og ikke specielt på tandlæger. Det er det samme, når vi taler om lægevæsenet; så taler vi om alt, hvad der findes inden for dette område af personale og ressourcer. Jeg erkender, at selve begrebet kan mistydes, men vi er ganske enige om, at vi taler om tandservice i alle dens afskygninger.

Vel, det var de to sigter med forslaget. For mig at se må der være to forudsætninger for en plan. For det første, at der i en udviklingsplan indgår, at området prioriteres på lige fod og i sammenhæng med det øvrige sundhedsvæsen — igen vil jeg betragte tandservice som i høj grad noget, der må ansues under socialmedicinsk synsvinkel — og for det andet må man arbejde sig frem imod opfyldelse af princippet om, at der ikke bør være forskel på vilkårene for ydelser til den enkelte, hvad enten det nu er lægelig service eller en tandlægelig service, man har brug for. Jeg vil igen understrege: analysen skal omfatte alle sider af vores tandservice, også den, der udføres af de praktiserende tandteknikere, som vi jo har hørt fra i dag. Jeg har noteret mig i slutningen af deres skrivelse, at praktiserende tandteknikere er indstillet på at deltage i en sådan analyse, og det har også været forudsat i det, vi har lagt op.

Ministeren var inde på, om man måske kunne foretage en analyse af så vidt omfang i det udvalg, man har nedsat. Med det nuværende kommissorium går jeg ud fra at vi kan være enige om at det ikke lader sig gøre. Ministeren har spurgt, om man kan rumme alt inden for ét udvalg. Jeg er enig i, at det kan diskuteres, og det er også, hvad vi har lagt op til. Man må se nærmere på, under hvilke former man bedst når frem til at få denne totalanalyse tilvejebragt.

At der er behov for en sådan analyse og en sådan samlet plan, synes jeg bestemt. Lad os nu først se på samfundets service: enhver ved, at der er en enorm forskel på borgerens vilkår, om hans behov retter sig mod den lægelige del af sundhedssektoren

eller mod den tandlægelige del af sektoren. Jeg glemmer aldrig, at jeg for nogle år siden fik en knude oppe i tindingen. Den voksede, og jeg gik op til lægen: „Det er en fredelig sag. Det er en fedtknude, der er noget med hårsækken og sådan noget. Generer den?“ „Nej, den irriterer; for øvrigt synes jeg, jeg ser pænere ud uden en sådan knude.“ Godt! Henvisning til hospital, 5-6 mennesker omkring én, de skærer en time, et par tusind kroner koster det vel. Nul for mig. Jeg står her med en regning på 5.000 kr. for en nødvendig tandbehandling, 200 kr. i refusion til den pågældende. Det var en invalidepensionist. Min konklusion er: lad os nu få analyseret os frem til de historiske og andre rødder, som binder os til disse forskelle. Lad os få en plan med økonomi indbygget, som er frigjort fra disse rødder.

Hvorfor se på strukturen, på organisationen? Jo, lad mig straks sige, at jeg har fulgt debatten, sådan som den er foregået inden for tandlægevæsenet i de seneste år, og derfor kan jeg sige, at man står meget usikker mange steder over for det spørgsmål, hvor man glider hen, og hvorfor. Man kan forudse, at der ligger meget store opgaver og venter. Jeg kan bare nævne de forebyggende problemer helt ud i et arbejde med hjemme-tandplejevanerne, med kosten og alt det dér. De har igen konsekvenser ud i uddannelsessektoren. Jeg er ganske opmærksom på, at vi har vedtaget en lov om børnetandpleje, men har ikke fundet det påkrævet specielt at pege på de ting, vi har fået gennemført.

Et andet eksempel blandt mange: de over 65-årige har praktisk taget alle brug for proteser eller kroner eller broer. Det fremgår af den tale, afdelingstandlæge K. E. Jensen fra tandlægehøjskolen holdt for tandlægerne på det store januarmøde i Bella-Centret.

Der ligger ikke i vores oplæg noget forslag om storcentre. Der ligger ikke i vores forslag et oplæg til, at vi skal kommunalisere eller gøre det liberale erhverv til en offentlig ting. Der ligger et referat af, hvad man diskuterer i mange kredse inden for tandlægevæsenet, og så ligger der nogle spørgsmål: skal vi ordne det sådan og sådan? Jeg synes, at alene deri ligger der en tilskyndelse og en forpligtelse til at undersøge: hvordan skal man gøre det i fremtiden? En analyse er en billig, ikke en dyr ting at foretage på dette område.